

УДК 336.719

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ У БАНКАХ УКРАЇНИ

Швець Наталія Романівна,
доктор економічних наук, професор,
директор Інституту банківських технологій та бізнесу
ДВНЗ «Університет банківської справи»
e-mail: shvetzn@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-3113-7689

Омельчук Ярослав Анатолійович,
аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Інституту банківських технологій та бізнесу
ДВНЗ «Університет банківської справи»
e-mail: iaroslav.omelchuk@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-0097-4927

Анотація. Досліджено передумови для посилення внутрішніх контрольних процедур у банках України. Визначено основні підходи до організації системи внутрішнього контролю в банках України з урахуванням регуляторних вимог Національного банку України. Проаналізовано основні способи і напрями впровадження внутрішніх контрольних процедур у діяльності банківських установ України. Класифіковано основні види внутрішнього контролю, що мають бути регламентовані та впроваджені у діяльності банківських установ. Наведено критерії для оцінки системи внутрішнього контролю банківськими установами і Національним банком України. Розглянуто основні вимоги Положення про організацію системи внутрішнього контролю в банках України і банківських групах, затвердженого Національним банком України 2019 року, зокрема визначено десять основних змін щодо організації внутрішнього контролю, які суттєво вплинуть на діяльність банківських установ України. Проаналізовано компоненти системи внутрішнього контролю і запропоновано основні критерії, що можуть використовуватись банківськими установами для оцінки якості та ефективності системи внутрішнього контролю.

Ключові слова: банк, внутрішній контроль, система внутрішнього контролю, комплаєнс, корпоративне управління.

Формул: 0; рис.: 0; табл.: 0; бібл.: 11.

MAIN APPROACHES TO ORGANISATION OF AN INTERNAL CONTROL SYSTEM IN BANKS OF UKRAINE

Shvets Nataliia,
Doctor of Economics, Professor,
director of the Institute of Banking Technology and Business
of SHEI «Banking University»
e-mail: shvetzn@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-3113-7689

Omelchuk Yaroslav,
Ph. D. student,
Department of Finance, Banking and Insurance
Institute of Banking Technology and Business
of SHEI «Banking University»
e-mail: iaroslav.omelchuk@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-0097-4927

Abstract. The article outlines the research on the prerequisites for strengthening of internal control procedures in Ukrainian banks. The main approaches to organisation of the internal control system in the banks of Ukraine taking into account regulatory requirements of the National Bank of Ukraine were defined. The key methods and directions for implementation of internal control procedures within functions and operations of the banking institutions of Ukraine were analysed. The main instruments of the internal control, which should be regulated and implemented within functions and operations of the banking institutions, were classified. The criteria for evaluation of the internal control system by the banking institutions and the National Bank of Ukraine were outlined. The article brought the attention to the main requirements stated in the Regulation on organisation of the internal control system in the banks and banking groups of Ukraine issued by the National Bank of Ukraine in 2019, in particular ten major changes in organisation of the internal control that will significantly affect the activities of the banking institutions of Ukraine were identified. The components of the internal control system

were analysed and the main criteria that can be used by the banking institutions for evaluation of quality and effectiveness of the internal control system were proposed. The article defines the prerequisites for the regulatory regulation of the issue of the functioning of the internal control system and the requirements for the effective implementation of regulatory requirements on these issues. The directions of implementation of internal control procedures are determined taking into account the peculiarities of the activities of banking institutions, their role and place in the banking system. Particular attention is paid to the issue of evaluation of the internal banking system of internal control, taking into account current requirements. The influence of regulatory changes on strengthening of internal control procedures on the activity of domestic banks, in particular ensuring their effective and stable activity with consideration of modern challenges, is investigated.

Keywords: bank, internal control, internal control system, compliance, corporate governance.

Formulas: 0; fig.: 0; tabl.: 0; bibl.: 11.

JEL Classification G29

ОСНОВНЫЕ ПОДХОДЫ К ОРГАНИЗАЦИИ СИСТЕМЫ ВНУТРЕННЕГО КОНТРОЛЯ В БАНКАХ УКРАИНЫ

Швец Наталья Романовна,

доктор экономических наук, профессор,

директор Института банковских технологий и бизнеса

ГБУЗ «Университет банковского дела»

e-mail: shvetzn@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-3113-7689

Омельчук Ярослав Анатольевич,

аспирант кафедры финансов, банковского дела и страхования

Института банковских технологий и бизнеса

ГБУЗ «Университет банковского дела»

e-mail: iaroslav.omelchuk@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-0097-4927

Аннотация. Исследованы предпосылки для усиления внутренних контрольных процедур в банках Украины. Определены основные подходы к организации системы внутреннего контроля в банках Украины с учетом нормативных требований Национального банка Украины. Проанализированы основные способы и направления внедрения внутренних контрольных процедур в деятельности банковских учреждений Украины, а также классифицированы основные виды внутреннего контроля. Приведены критерии для оценки эффективности системы внутреннего контроля в банковских учреждениях. Классифицированы основные виды внутреннего контроля, которые должны быть регламентированы и внедрены в деятельности банковских учреждений. Приведены критерии для оценки системы внутреннего контроля банковскими учреждениями и Национальным банком Украины. Рассмотрены основные требования Положения об организации системы внутреннего контроля в банках Украины и банковских группах, утвержденного Национальным банком Украины в 2019 году, в частности определены десять основных изменений в организации внутреннего контроля, которые существенно повлияют на деятельность банковских учреждений Украины. Проанализированы компоненты системы внутреннего контроля и предложены основные критерии, которые могут использоваться банковскими учреждениями для оценки качества и эффективности системы внутреннего контроля.

Ключевые слова: банк, внутренний контроль, система внутреннего контроля, комплаенс, корпоративное управление.

Формул: 0; рис.: 0; табл.: 0; библи.: 11.

Вступ. Питання організації надійної та ефективної системи внутрішнього контролю завжди було надзвичайно актуальним для банків України. Особливого значення воно набуває в період нестабільності та кризи в банківському секторі, а також у посткризовий період. Це пояснюється особливим місцем фінансових установ у системі взаємовідносин між клієнтами, акціонерами, працівниками і регуляторами банків. Банки у своїй діяльності зіштовхуються зі значними ризиками і потребують періодичного підтвердження своєї надійності для збереження довіри клієнтів [1]. Відповідно до вимог нормативно-правових актів На-

ціонального банку України, система внутрішнього контролю банку — це сукупність його організаційної структури, процедур, заходів із внутрішнього контролю, спрямованих на досягнення банком своїх цілей, забезпечення ефективності та результативності здійснення операцій, збереження активів, забезпечення ефективності корпоративного управління і комплаєнс [9]. Ефективна система внутрішнього контролю є одним із важливих факторів надійності банку, дотримання ним установлених регуляторних вимог і збереження його репутації на ринку. Для попередження негативних сценаріїв у діяльності банків потрібна

зміна підходів до впровадження та оцінки системи внутрішнього контролю як елементу корпоративного управління. Особливо важливо забезпечити залученість усіх працівників банку до контрольної діяльності на трьох рівнях діяльності [6, с. 306]. Необхідність запровадження нових форм і методів контролю в комерційних банках викликана також посиленням конкурентної боротьби між банками і потребою в упровадженні нових методів управління ризиками, активами і пасивами банків, прагненням підвищити ефективність ухвалення рішень управлінським персоналом та іншими чинниками [5, с. 18].

Аналіз досліджень і постановка завдання. Дослідженням питання організації системи внутрішнього контролю в банках України присвячені роботи таких українських науковців, як: В. І. Братчиков, О. В. Кравченко, О. І. Скаско, О. І. Кіреєв. Однак питання визначення критеріїв ефективності системи внутрішнього контролю ще недостатньо досліджене у вітчизняній науковій літературі та потребує подальшого вивчення. *Метою статті* є аналіз основних регуляторних змін щодо контрольної діяльності вітчизняних банків, визначення індикаторів ефективності системи внутрішнього контролю у їхній діяльності та в результаті формування підходів до організації системи внутрішнього контролю в банках України.

Результати дослідження. Основні вимоги до організації внутрішнього контролю в банках України були визначені Національним банком України в Положенні про організацію системи внутрішнього контролю в банках України та банківських групах, затвердженому рішенням Правління Національного банку України від 02.07.2019. Відповідно до вимог цього Положення, процедури внутрішнього контролю мають бути інтегровані в усі процеси і систему корпоративного управління банку. При цьому контрольна діяльність має здійснюватись із дотриманням передбачених Національним банком України принципів та з урахуванням особливостей діяльності кожного конкретного банку. Внутрішній контроль повинен забезпечуватись вищим керівництвом банку і здійснюватись усіма працівниками для досягнення операційних, інформаційних та комплаєнс-цілей [9].

Система внутрішнього контролю банку має складатися із таких взаємопов'язаних компонентів:

- управління ризиками;
- контролю за дотриманням норм (комплаєнс);
- моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю;
- контрольної діяльності;
- контролю інформаційних потоків і комунікацій;
- контрольного середовища [9].

Кожен із зазначених компонентів потребує належної регламентації, упровадження і незалежної оцінки підрозділу внутрішнього аудиту.

Банки мають упроваджувати процедури внутрішнього контролю, зокрема такими способами:

- організаційно (шляхом забезпечення розподілу повноважень і відповідальності, регламентації, впровадження, оцінки контрольних процедур і обмежень, ефективного обміну інформацією);
- методологічно (шляхом забезпечення опису системи внутрішнього контролю, визначення періодичності і строків заходів з контролю, фіксування відповідальності працівників);
- технологічно (шляхом забезпечення автоматизації процедур контролю із урахуванням економічної доцільності таких заходів).

Основними напрямками впровадження системи внутрішнього контролю мають бути:

- досягнення цілей банку (у т. ч. стратегічних і бізнес-цілей);
- забезпечення ефективності діяльності банку, зокрема управління його активами і пасивами та збереження активів;
- забезпечення ефективності системи управління ризиками;
- дотриманням вимог щодо комплаєнс;
- забезпечення достовірності, повноти, об'єктивності і своєчасності ведення бухгалтерського обліку, складання та оприлюднення звітності;
- управління інформаційними потоками та інформаційною безпекою.

Додатково, виходячи із пріоритетів своєї діяльності, банки можуть обирати інші напрями впровадження посиленних контрольних процедур.

Надзвичайно важливими компонентами системи внутрішнього контролю є також поточний і періодичний моніторинг ефективності системи внутрішнього контролю та її періодична оцінка підрозділом внутрішнього аудиту.

Відповідальність за забезпечення функціонування системи внутрішнього контролю має бути покладена на наглядову раду і правління банку [3, с. 58—60].

Для ефективної імплементації регуляторних вимог щодо внутрішнього контролю банкам насамперед потрібно провести оперативний аналіз поточного стану системи внутрішнього контролю на предмет її відповідності новим вимогам.

До такого аналізу можна залучити підрозділи внутрішнього аудиту, комплаєнс або незалежних експертів [2].

Наступним кроком має бути розгляд результатів аналізу вищим керівництвом і визначення найбільш пріоритетних напрямів упровадження системи внутрішнього контролю [1].

Для забезпечення надійності, законності, ефективності, безпеки банківських операцій і діяльності кожен банк повинен мати внутрішній механізм, який захищає його від потенційних помилок, втрат і різних порушень [4, с. 378].

Протягом 2018—2019 років Національним банком України були суттєво оновлені регуляторні вимоги, направлені на посилення та оптимізацію внутрішніх контрольних процедур у діяльності банків, зокрема:

- установлені вимоги до організації та функціонування системи управління ризиками у діяльності банків і банківських груп;
- переглянуті методичні рекомендації щодо організації корпоративного управління в діяльності банків;
- визначені вимоги до організації ефективної системи внутрішнього контролю в діяльності банків і банківських груп.

Затвердження Положення про організацію системи внутрішнього контролю в банках України та банківських групах стало одним із найбільш вагомих кроків у напрямі чіткого врегулювання порядку здійснення банківських контрольних процедур. Розглянемо десять основних змін щодо організації внутрішнього контролю, які суттєво вплинуть на діяльність банків.

1. Установлення нових принципів організації системи внутрішнього контролю.

Окрім раніше визначених регулятором десяти принципів, банки додатково повинні враховувати при організації системи внутрішнього контролю принципи адекватності, обачності, ризик-орієнтованості, інтегрованості, безперервності. Нові принципи передбачають організацію контрольних процедур із урахуванням особливостей діяльності кожного банку (його розміру, бізнес-моделі, масштабів діяльності, видів та складності операцій, профілю ризику тощо).

2. Забезпечення участі всіх працівників у функціонуванні системи внутрішнього контролю.

Для банків установлені вимоги щодо інтеграції внутрішнього контролю в усі процеси на усіх організаційних рівнях управління. Функціонування системи внутрішнього контролю має забезпечуватись відповідно до моделі трьох ліній захисту із залученням бізнес-підрозділів і підрозділів підтримки (перша лінія захисту), підрозділів з управління ризиками і комплаєнс (друга лінія захисту), підрозділу внутрішнього аудиту (третя лінія захисту). При цьому наглядова рада банку має забезпечити функціонування системи внутрішнього контролю і контроль за її ефективністю, а правління — виконання відповідних рішень.

3. Поширення вимог щодо системи внутрішнього контролю на рівень банківських груп.

Станом на 01.09.2019 в Україні функціонує 26 офіційно визнаних банківських груп, до складу яких входять 104 фінансові установи (зокрема, страхові компанії, фінансові та лізингові компанії, інші учасники ринку). Банки, які входять до складу банківських груп, повинні імплементувати регуляторні вимоги до системи внутрішнього контролю не лише на своєму рівні, а й на рівні відповідної банківської групи [11].

4. Деталізація повноважень суб'єктів системи внутрішнього контролю.

Суб'єктами системи внутрішнього контролю банку визначені: наглядова рада і правління, колегіальні органи, бізнес-підрозділи, підрозділи підтримки, підрозділ з управління ризиками, підрозділ контролю за дотриманням норм (комплаєнс), підрозділ внутрішнього аудиту, інші керівники і працівники банку, що здійснюють внутрішній контроль відповідно до вимог внутрішніх документів. Національним банком України достатньо деталізовані основні функції та сфери відповідальності всіх суб'єктів системи внутрішнього контролю, зокрема визначено відповідальність керівників усіх підрозділів банку за організацію і впровадження заходів із внутрішнього контролю.

5. Класифікація видів внутрішнього контролю.

Банкам запропоновано таку класифікацію видів внутрішнього контролю, які вони повинні обирати та впроваджувати у своїй діяльності:

- залежно від моменту здійснення контролю (попередній, поточний, подальший);
- залежно від призначення контролю (превентивний, виявляючий, коригувальний);
- залежно від суб'єкта контролю (самостійний, колегіальний, автоматизований);
- залежно від періодичності здійснення (постійний, періодичний);
- залежно від обсягів контролю (повний, портфельний, вибірковий).

Метою здійснення контрольних заходів має стати запобігання порушенням, їх виявлення і подальше вправлення.

6. Визначення способів і напрямів впровадження системи внутрішнього контролю.

Способи і напрями впровадження системи внутрішнього контролю мають бути взаємопов'язаними і сприяти досягненню цілей внутрішнього контролю.

7. Визначення компонентів системи внутрішнього контролю. Нові вимоги передбачають, що система внутрішнього контролю банку має складатися з таких взаємопов'язаних компонентів:

- контрольного середовища (сукупності суб'єктів, процедур та внутрішніх документів щодо функціонування внутрішнього контролю);
- управління ризиками (зокрема комплаєнс-ризиком);
- контрольної діяльності (включення заходів з контролю до всіх процесів);
- контролю за інформаційними потоками та комунікаціями (здійснюється на всіх рівнях діяльності банку);
- моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю.

Національним банком України визначено чіткі критерії впровадження кожного з компонентів системи внутрішнього контролю.

8. Зміна підходів до моніторингу системи внутрішнього контролю.

Заходи банків із моніторингу системи внутрішнього контролю повинні включати періодичний моніторинг (здійснюється періодично з урахуванням особливостей процесів) і поточний моніторинг (здійснюється постійно відповідно до процесів діяльності бізнес-підрозділів і підрозділів підтримки). Такі заходи мають здійснюватись з метою оцінки якості функціонування системи внутрішнього контролю, її здатності забезпечити досягнення цілей банку та мінімізувати негативні впливи на його діяльність. Для забезпечення контролю за проведенням таких заходів наглядова рада банку має затвердити вимоги щодо здійснення моніторингу системи внутрішнього контролю.

9. Визначення критеріїв оцінки системи внутрішнього контролю.

Банкам були надані орієнтовні критерії оцінки ефективності системи внутрішнього контролю, яку має на періодичній основі забезпечувати наглядова рада банку.

10. Визначення вимог щодо регламентації системи внутрішнього контролю.

Банкам було запропоновано мінімальний перелік питань, що мають бути врегульовані у внутрішньобанківських документах. Такий перелік складається із 44 питань, стосовно яких мають бути імплементовані відповідні вимоги [1].

Особливої уваги заслуговує питання визначення критеріїв періодичної оцінки ефективності системи внутрішнього контролю, яка має здійснюватись як на рівні банку (зокрема, підрозділами контролю і внутрішнього аудиту), так і зовнішніми суб'єктами (зовнішніми аудиторами, регулятором).

Для оцінки ефективності системи внутрішнього контролю автори запропонували використовувати такі основні критерії.

1. Наявність в організаційній структурі банку окремого підрозділу (відповідального працівника), що забезпечує координацію основних заходів з внутрішнього контролю на рівні банку в цілому.

2. Наявність актуальних політик, що забезпечують регламентацію процедур внутрішнього контролю на рівні банку в цілому.

3. Наявність детальних процедур, що забезпечують регламентацію контрольних заходів на рівні окремих процесів.

4. Здійснення в банку заходів щодо періодичного моніторингу системи внутрішнього контролю на рівні банку і періодична підготовка відповідних звітів органам управління банку.

5. Здійснення підрозділами банку заходів щодо поточного моніторингу системи внутрішнього контролю на рівні окремих процесів.

6. Здійснення періодичної оцінки ефективності системи внутрішнього контролю підрозділом внутрішнього аудиту чи зовнішніми аудиторами.

7. Забезпечення проведення навчальних заходів, направлених на розвиток корпоративної культури внутрішнього контролю та рівень залученості працівників до проведення таких заходів.

8. Рівень залученості органів управління банку до розгляду питань щодо вдосконалення системи внутрішнього контролю, надання ними пропозицій щодо вдосконалення контрольної діяльності чи культури внутрішнього контролю.

9. Залученість підрозділів першої лінії захисту до контрольних процедур і періодичний перегляд питання щодо ефективності внутрішніх і зовнішніх комунікацій у діяльності банку.

10. Відповідність вимог щодо організації системи внутрішнього контролю особливостям діяльності банку (його розмірам, обсягам діяльності, кількості працівників, відділень, статусу системного банку тощо).

Висновки. Таким чином, Національним банком України на сьогодні визначено мінімальні вимоги до організації системи внутрішнього контролю, які потребують подальшої імплементації та посилення з урахуванням особливостей діяльності кожного окремого банку. Упровадження ефективної системи внутрішнього контролю з дотриманням регуляторних вимог і використанням кращих міжнародних сприятиме стабільності вітчизняної банківської системи.

Нові регуляторні вимоги матимуть значний вплив на діяльність усіх банків, а подальше впровадження ефективної системи внутрішнього контролю сприятиме розвитку не лише окремих фінансових установ, а й банківської системи України в цілому, стимулюючи відновлення довіри населення до банків і забезпечуючи їхнє стабільне функціонування. При цьому банки чи банківські групи, з урахуванням особливостей своєї діяльності, можуть установлювати більш поглиблені підходи до побудови і функціонування системи внутрішнього контролю з урахуванням критеріїв, що відповідають стратегічним цілям їхньої діяльності.

Банківським установам потрібно впровадити методiku оцінки ефективності системи внутрішнього контролю для вчасного запобігання ризикам, що супроводжують діяльність банків, і пов'язаних із ними фінансових чи репутаційних втрат.

Список використаної літератури

1. Омельчук Я. А. Як змінилися вимоги до організації внутрішнього контролю у банках України? [Електронний ресурс] / Я. А. Омельчук // ЛІГА.НЕТ. — Режим доступу : <https://blog.liga.net/user/iaomelchuk/article/34348>.
2. Тарасенко О. Чому сучасні банки мають оновити систему внутрішнього контролю / О. Тарасенко // Фінансовий клуб. — 2019. — Режим доступу : <https://finclub.net/ua/blogs-all/chomu-suchasni-banky-maiut-onovyty-systemu-vnutrishnoho-kontroliu.html>.

3. Стефанюк Б. Концептуальні підходи щодо створення ефективної системи внутрішнього контролю в банку / Б. Стефанюк // Вісник НБУ. — 2007. — № 4. — С. 57—61.
4. Кравченко О. В. Методологічні засади внутрішнього контролю в банках / О. В. Кравченко // Наукові записки. Економіка. — 2011. — Вип. 16. — С. 378—379.
5. Рудницький В. С. Форми контролю діяльності банківських установ / В. С. Рудницький // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. — 2013. — Вип. 1. — С. 18.
6. Скаско О. І. Перспективи розвитку внутрішньосистемного контролю в банках / О. І. Скаско // Науковий вісник НЛТУ України. — 2012. — Вип. 22. — С. 306.
7. Скаско О. І. Система контролю банківської діяльності в Україні: теорія та практика : монографія / О. І. Скаско. — Львів : Тріада плюс, 2012. — 308 с.
8. Сп'як Г. Система внутрішнього контролю банків України: стан та тенденції розвитку / Г. Сп'як, Т. Фаріон // Економічний аналіз. — 2010. — Вип. 7. — С. 166—169.
9. Положення про організацію системи внутрішнього контролю в банках України та банківських групах : затверджено постановою Правління Національного банку України № 88 від 02.07.2019 [Електронний ресурс] / Національний банк України. — Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0088500-19>.
10. Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах : затверджено постановою Правління Національного банку України № 64 від 11.06.2018 [Електронний ресурс] / Національний банк України. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18>].
11. Банківські групи України [Електронний ресурс] / Національний банк України. — Режим доступу : <https://bank.gov.ua/supervision/registration/bankgroups>.

References

1. Omelchuk, Ya. A. (n. d.). *Yak zminylysia vymohy do orhanizatsii vnutrishnoho kontroliu u bankakh Ukrainy? [How have the requirements for the organization of internal control in Ukrainian banks changed?]*. Retrieved from <https://blog.liga.net/user/iaomelchuk/article/34348> [in Ukrainian].
2. Tarasenko, O. (2019). Chomu suchasni banky maiut onovyty systemu vnutrishnoho kontroliu [Why modern banks need to upgrade their internal control system]. *Finansoviy klub — Finance club*. Retrieved from <https://finclub.net/ua/blogs-all/chomu-suchasni-banky-maiut-onovyty-systemu-vnutrishnoho-kontroliu.html> [in Ukrainian].
3. Stefaniuk, B. (2007). Konceptualni pidhody shodo stvorennia efektyvnoi systemy vnutrishnoho kontroliu v banku [Conceptual approaches to creating an effective system of internal control in the bank]. *Visnik NBU — Bulletin of the National Bank of Ukraine*, 4, 57—61 [in Ukrainian].
4. Kravchenko, O. V. (2011). Metodologichni zasady vnutrishnoho kontroliu v bankakh [Methodological principles of internal control in banks]. *Naukovi zapiski. Ekonomika — Scientific notes. Economy*, 16, 378—379 [in Ukrainian].
5. Rudnickij, V. S. (2013). Formi kontroliu diyalnosti bankivskih ustanov [Forms of control of activity of banking institutions]. *Socialno-ekonomichni problemi suchasnoho periodu Ukrainy — Socio-economic problems of the modern period of Ukraine*, 1, 18 [in Ukrainian].
6. Skasko, O. I. (2012). Perspektivi rozvitku vnutrishnosistemnoho kontroliu v bankakh [Prospects for the development of internal system control in banks]. *Naukovij visnik NLTU Ukrainy — Scientific Bulletin of NLTU of Ukraine*, 22, 306 [in Ukrainian].
7. Skasko, O. I. (2012). *Systema kontroliu bankivskoyi diialnosti v Ukraini: teoriia ta praktyka [The Banking Control System in Ukraine: Theory and Practice]*. Lviv : Triada plus [in Ukrainian].
8. Sp'yak, G., & Farion, T. (2010). Systema vnutrishnoho kontroliu bankiv Ukrainy: stan ta tendencii rozvytku [System of Internal Control of Banks of Ukraine: State and Trends of Development]. *Ekonomichniy analiz — Economic Analysis*, 7, 166—169 [in Ukrainian].
9. National Bank of Ukraine. (2019). *Polozhennia pro organizaciiu systemy upravlinnia ryzykami v bankakh Ukrainy ta bankivskiyh grupah, zatverdzhene postanovoiu Pravlinnia Natsionalnogo banku Ukrainy № 88 vid 02.07.2019 [Regulation on the Organization of Internal Control System in Banks of Ukraine and Banking Groups, approved by the resolution of the Board of the National Bank of Ukraine № 88 dated 02.07.2019]*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0088500-19> [in Ukrainian].
10. National Bank of Ukraine. (2018). *Polozhennia pro organizaciiu systemy upravlinnia ryzykami v bankakh Ukrainy ta bankivskiyh grupah, zatverdzhene postanovoiu Pravlinnia Natsionalnogo banku Ukrainy № 64 vid 11.06.2018 [Regulation on the organization of risk management system in banks of Ukraine and banking groups, approved by the resolution of the Board of the National Bank of Ukraine № 64 of 11.06.2018]*. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18> [in Ukrainian].
11. National Bank of Ukraine. (n. d.). *Bankivski hrupy Ukrainy [Banking Groups of Ukraine]*. Retrieved from <https://bank.gov.ua/supervision/registration/bankgroups> [in Ukrainian].